

JAAARVERSLAG 2022

AGION
AGENTSCHAP VOOR
INFRASTRUCTUUR
IN HET ONDERWIJS

Vlaanderen
is onderwijs & vorming

IN HOUD

► Campus Kompas Schaarbeek @ Stijn Bollaert

1. OVER AGION »

- 1.1. Situering AGION
- 1.2. Opdracht AGION

2. MASTERPLAN SCHOLENBOW »

3. CIJFERS 2022 »

- 3.1. Jaarbudget
- 3.2. Betalingen
- 3.3. Waarborgverlening
- 3.4. De lijst met subsidieaanvragen
- 3.5. Het principeakkoord
- 3.6. Investerings in Brussel en de Vlaamse Rand
- 3.7. Gunningen

4. CAPACITEIT »

5. DBFM »

- 5.1 Scholen van Morgen
- 5.2 Projectspecifiek DBFM-programma
- 5.3 Scholen van Vlaanderen

6. HUUR »

7. FOCUS OP SCHOOLGEBOUWEN VAN DE TOEKOMST »

- 7.1. Klimaatmaatregelen
- 7.2. Asbestverwijdering in scholen
- 7.3. Bodemsanering
- 7.4. Multifunctionaliteit

8. COMMUNICATIE, SENSIBILISERING EN ADVIESVERLENING »

- 8.1. Focus op Scholenbouw
- 8.2. Relancesteun
- 8.3. Oproep Erfgoed
- 8.4. Project Heerlijk Helder
- 8.5. Edubuild
- 8.6. Oekraïne

1

OVER AGION

1. SITUERING AGION

Het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs (AGION) vormt samen met de andere onderwijsentiteiten de Vlaamse onderwijsadministratie. Op 31 december 2022 telde het agentschap 74 personeelsleden.

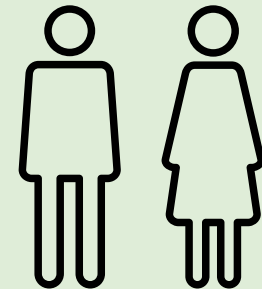
AGION is een publiekrechtelijk extern verzelfstandigd agentschap. [De raad van bestuur](#) telt 18 leden en stuurt het agentschap aan via verschillende taken:

- het opstellen van de begroting
- het opstellen van het ondernemingsplan
- het goedkeuren van subsidiedossiers

De afgevaardigd bestuurder is bevoegd voor:

- het goedkeuren van de subsidieaanvragen voor de verschillende afwijkende subsidieprocedures (o.a. de verkorte procedure, de spoedprocedure en kleine verhogingen van reeds goedgekeurde aanvragen)
- het dagelijks bestuur met onder andere
 - het personeelsbeleid
 - het financieel beleid
 - het beheer van de eigen infrastructuur
 - de communicatie
- het uitvoeren van de beslissingen van de raad van bestuur
- de coördinatie, sturing en regie van de publiek-private samenwerking voor schoolinfrastructuur (DBFM 'Scholen van Morgen', projectspecifiek DBFM-programma en 'Scholen van Vlaanderen').

74
personeelsleden

2. DE OPDRACHT

AGION subsidieert de aankoop, nieuwbouw, verbouwing en eerste uitrusting van schoolgebouwen voor het niet-hoger onderwijs.

AGION verzorgt:

- de coördinatie en de betoelaging van de scholen die deelnemen aan het DBFM-project 'Scholen van Morgen'
- de uitvoering van het projectspecifiek DBFM-programma
- de uitwerking van het nieuwe scholenbouwprogramma 'Scholen van Vlaanderen'.

AGION doet aan:

- kennisopbouw rond schoolinfrastructuur
- sensibilisering, advisering en ondersteuning van schoolbesturen op het vlak van kwaliteitsvolle scholenbouw.

Voor de verwezenlijking van schoolinfrastructuur werkt het agentschap samen met verschillende partners binnen en buiten de Vlaamse overheid.

2

MASTER PLAN SCHOLEN BOUW 2.0

Op 10 juli 2020 stemde de Vlaamse Regering in met de conceptnota van het Masterplan Scholenbouw 2.0. Het masterplan bevat verschillende doelstellingen en acties om de noden en uitdagingen in het scholenpatrimonium aan te pakken.

Het plan behandelt vijf belangrijke doelstellingen:

1) Investerings in de vervanging van de bestaande schoolinfrastructuur

Deze legislatuur wordt 500 miljoen euro extra geïnvesteerd in onderwijsinfrastructuur. Lees hierover meer in de rubriek [Cijfers 2022](#).

2) Investerings in uitbreidingen om de [capaciteitstekorten](#) aan te pakken

De Vlaamse Regering ijvert voor een kwaliteitsvolle plaats in het onderwijs voor elk kind. Nieuwe schoolgebouwen in het secundair onderwijs, waar de komende jaren de noden het hoogst zullen zijn, krijgen prioriteit.

3) Alternatieve financiering van [schoolinfrastructuur](#)

- De oplevering van de laatste school binnen het DBFM-programma "Scholen van Morgen" vond plaats in februari 2023.
- De eerste werf voor het projectspecifiek DBFM-programma, project Egied werd opgestart in juni 2022.
- Begin juli 2022 ontvingen de eerste 27 projecten binnen het scholenbouwprogramma 'Scholen van Vlaanderen' een 'go'. Minister Ben Weyts lanceerde in oktober 2022 de tweede oproep.
- Het Masterplan voorziet ook een jaarlijkse oproep voor huursubsidies. In december 2022 vond de zesde oproep plaats.

4) Evolueren naar **multifunctionele infrastructuur**

Demografische ontwikkelingen, beperkte ruimte en de budgettaire context dringen aan op een zo efficiënt mogelijk gebruik en rendement van de geïnvesteerde middelen. Schoolgebouwen van de toekomst moeten multifunctioneel zijn en hun infrastructuur delen met de buurt. Daarom is Vlaams minister van Onderwijs voorstander van een principiële verplichting tot het openstellen van schoolinfrastructuur in combinatie met kennisdeling en bewustmaken. De projectoproep 'Naschools openstellen van sport- en bewegingsinfrastructuur' van maart 2022 gaf scholen opnieuw een stimulans om hun infrastructuur te delen.

5) Zorgen voor infrastructuur met aandacht voor klimaat, duurzaam bouwen en effectieve leeromgevingen

> De Europese richtlijn energieprestatie van gebouwen bepaalt dat vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energie neutraal (BEN) moeten zijn, wat dus ook geldt voor nieuwe schoolgebouwen. Hiervoor ligt de aandacht van een duurzaam gebouw niet enkel bij het energieverbruik en de CO₂ - neutraliteit maar ook bij een duurzaam ruimtegebruik, mobiliteit, afvalbeleid, watergebruik, sociale duurzaamheid, enz. Om de kwaliteit van het onderwijs te bevorderen moeten nieuwe, gerenoveerde en bestaande schoolgebouwen het onderwijs ook effectief ondersteunen inzake functionaliteit, belevingswaarde of binnenklimaat.

> In 2022 leverde AGION verdere bijdrage aan de ontwikkeling van de gebouwenpas om de dataverzameling en -ontsluiting van schoolinfrastructuur te optimaliseren. De gebouwenpas is een gratis digitaal paspoort van niet-residentiële gebouwen waarin de gebouweigenaar/houder van een zakelijk recht en de beheerder(s) een eenvoudig inzicht krijgen in relevante gebouw-, grond- en omgevingsgebonden informatie, attesten en premies waarover de overheid beschikt. Dit leidt voor AGION tot het verkrijgen van meer inzicht in het schoolgebouwenpatrimonium, een efficiëntere dienstverlening en het onderbouwen en sturen van het toekomstig beleid. Het biedt AGION in de toekomst de kans om het onderwijspatrimonium volledig in kaart brengen. De gebouwenpas wordt het komende jaar stapsgewijs via diverse ontwerptrajecten in co-creatie met stakeholders en via toetsing met gebruikerstesten verder uitgewerkt.

CIJFERS 2022

1. JAARBUDGET

Met kredieten ingeschreven in de Vlaamse begroting kan AGION engagementen voor infrastructuurdossiers aangaan binnen de reguliere financiering.

Voor het gesubsidieerd niet-hoger onderwijs was er in 2022 263 729 000 euro voorhanden.

€ 52 470 968

**officieel gesubsidieerd
onderwijs**

€ 211 258 032

**vrij gesubsidieerd
onderwijs**

2. BETALINGEN

Om hun subsidies te verkrijgen, bezorgen scholen de facturen van de uitgevoerde werken aan AGION. Via de voorziene betalingskredieten in de begroting kan AGION deze facturen betalen.

De uitgevoerde subsidie-uitgaven 2022 voor de reguliere financiering en het DBFM-programma 'Scholen van Morgen':

Betalingen	DBFM	Reguliere Financiering
Vrij gesubsidieerd onderwijs	€ 62 730 000	€ 193 856 000
Gemeentelijk gesubsidieerd onderwijs	€ 14 855 000	€ 51 577 000
Provinciaal gesubsidieerd onderwijs	€ 1 349 000	€ 4 255 000
GO!	€ 21 755 000	
Totaal	€ 100 689 000	€ 249 688 000

3

3. WAARBORGVERLENING

Aangezien AGION niet de totale kostprijs van het project subsidieert, kan de inrichtende macht of het schoolbestuur een lening aangaan voor hun eigen aandeel (30% voor het basisonderwijs en 40% voor de andere onderwijsniveaus).

AGION waarborgt de terugbetaling van kapitaal, intresten en bijhorende kosten van deze leningen.

De leningen moeten worden aangegaan bij een financiële instelling erkend door de Vlaamse Regering met een maximale looptijd van 20 jaar (exclusief de opnameperiode).

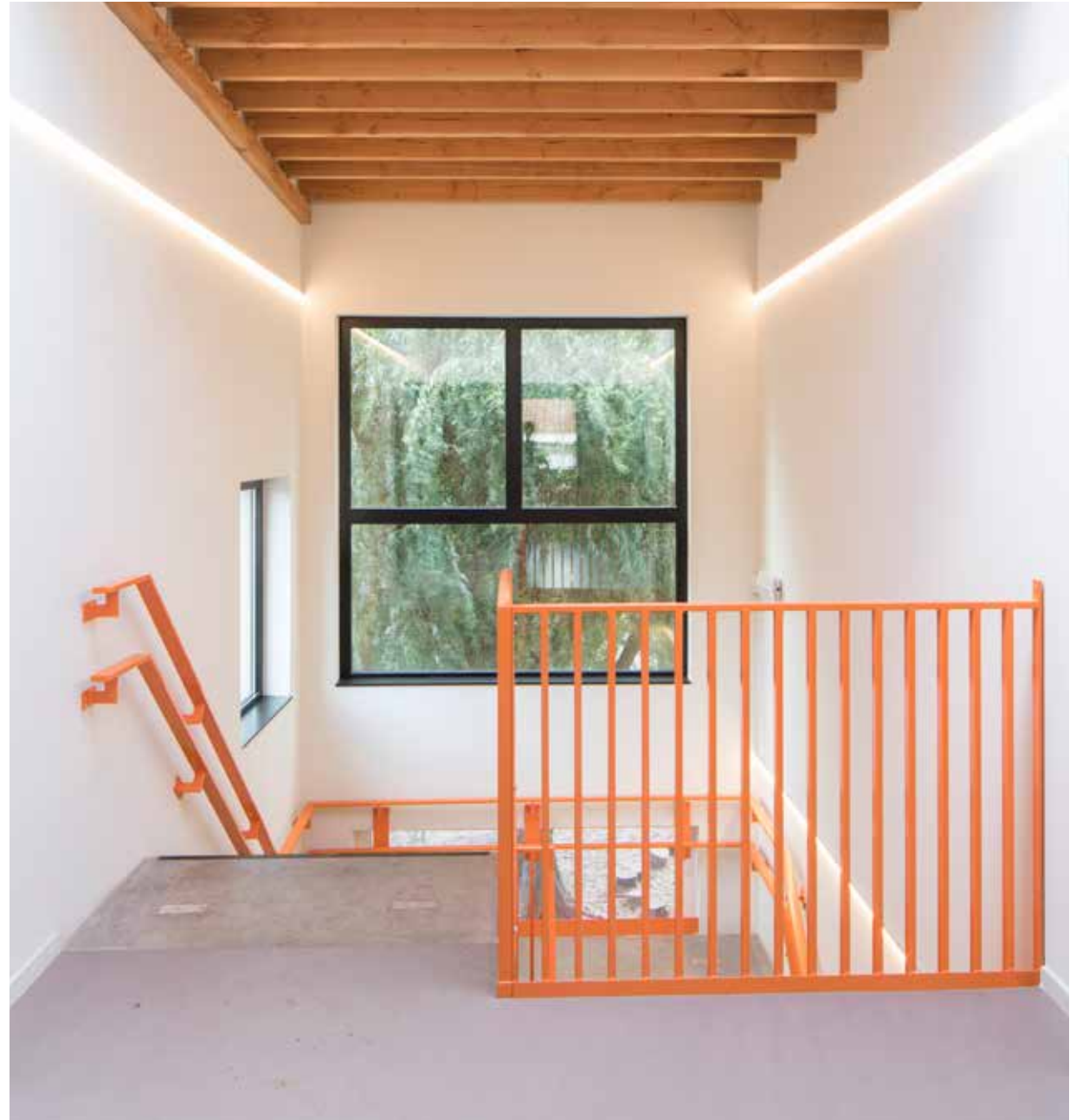
Een samenwerkingsovereenkomst tussen de Vlaamse ministers van Financiën en Onderwijs en AGION enerzijds en de Federatie voor de Belgische financiële sector anderzijds geeft de scholen een ruime keuze aan vaste of variabele intrestvoeten en verschillende herzieningstermijnen voor deze leningen.

Sinds januari 2022 wisselt AGION digitaal de leningsdocumenten uit met enkele banken. Zo werkt het agentschap mee aan de afbouw van de papierberg. Daarnaast zorgt de digitalisering ook voor een efficiëntere en snellere verwerking van de leningen. De andere financiële instellingen bevinden zich momenteel nog in de onderzoeksfase om ook deze overstap te maken.

2022

totaal leningsbedrag:
€ 94 319 063

leningen:
214

4. DE LIJST MET SUBSIDIEAANVRAGEN

Voor investeringen in scholenbouw voorziet AGION verschillende procedures, afhankelijk van de aard en de kostprijs van de geplande bouw- of verbouwingswerken en het betrokken onderwijsnet.

Inrichtende machten of schoolbesturen van de onderwijsinstellingen, internaten en centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) uit de gesubsidieerde vrije en officiële sector kunnen hiervan gebruik maken.

Van indiening tot behandeling doorloopt elke aanvraag, afhankelijk van de gevolgde procedure, een wachttijd. Aanvragen van het officieel gesubsidieerd onderwijs keurt AGION goed in overleg met de Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten (OVSG) voor het gemeentelijk onderwijs en het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV) voor het provinciaal onderwijs. Deze voor het vrij gesubsidieerd onderwijs behandelt het agentschap chronologisch.

De samengestelde lijst met subsidieaanvragen voor het vrij en officieel gesubsidieerd onderwijs omvatte op 1 januari 2023 1862 dossiers voor een geraamd subsidiebedrag van 4 013 755 027 euro. Dit is de optelsom van alle subsidieaanvragen die AGION over de jaren heen heeft ontvangen.

Zodra een dossier in aanmerking komt voor goedkeuring, ontvangt het schoolbestuur een uitnodiging tot actualisatie van het bouwprogramma. Op 1 januari 2023 waren er 282 dossiers voor een bedrag van 513 289 962 euro in actualisatie.

Hieronder volgt een opsplitsing tussen het vrij gesubsidieerd onderwijs en het officieel gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk en provinciaal).

Omschrijving	Aantal dossiers	Raming subsidie
Vrij gesubsidieerd onderwijs	1655	€ 3 527 398 916
Officieel gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk)	203	€ 485 244 055
Officieel gesubsidieerd onderwijs (provinciaal)	4	€ 1 112 056
Totaal	1862	€ 4 013 755 027

5. HET PRINCIPEAKKOORD

Na de wachttijd, start de behandeling van het subsidiedossier:

- de inrichtende macht actualiseert het ingediende dossier
- AGION neemt een principiële beslissing over het bouwprogramma en het toe te kennen subsidiebedrag

AGION keurde in 2022 voor 260 363 583 euro aan subsidiebedragen goed:

- 36 915 833 euro (officieel gemeentelijk onderwijs)
- 7 019 293 euro (officieel provinciaal onderwijs)
- 216 428 458 euro (vrij gesubsidieerd onderwijs)

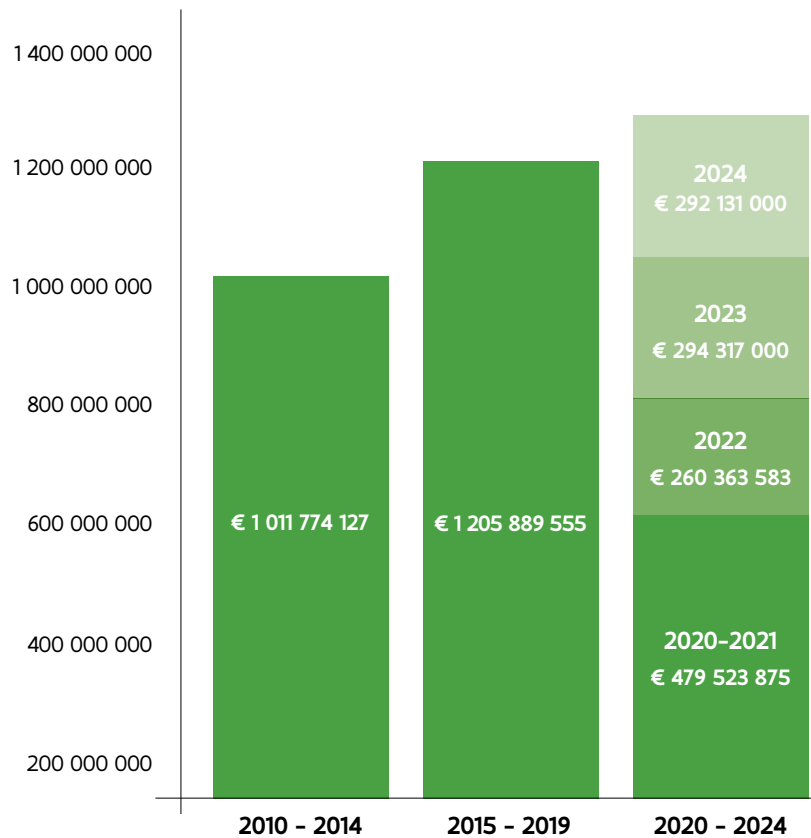
Er ging € 170 miljoen euro naar grote werken zoals een volledige nieuwbouw. De overige 90 miljoen euro ging naar kleinere verbouwings- en renovatiewerken zoals de modernisering van bestaande schoolgebouwen. 68 085 leerlingen maken gebruik van deze infrastructuur.

De vergelijking van het aandeel goedgekeurde standaardprocedures voor nieuwbouw en substantiële verbouwing in 2022 met het aandeel in 2015 toont aan dat het totale budget voor deze procedures in het gesubsidieerd onderwijs de voorbije jaren is gestegen. In 2015 bedroeg het aandeel standaardprocedures 113 187 647 euro in 2022 was dat 170 089 586 euro.

Type procedure	Vrij gesubsidieerd onderwijs	Officieel gesubsidieerd onderwijs (gemeentelijk)	Officieel gesubsidieerd onderwijs (provinciaal)	Totaal
Standaardprocedure	€ 127 154 461	€ 35 915 833	€ 7 019 293	€ 170 089 586
Verkorte procedure	€ 31 423 834			€ 31 423 834
Uitzonderingsprocedure	€ 57 480 502	€ 1 000 000		€ 58 480 502
Spoedprocedure	€ 369 662			€ 369 662
Totaal	€ 216 428 45	€ 36 915 833	€ 7 019 293	€ 260 363 583

Deze legislatuur is fors geïnvesteerd in schoolinfrastructuur waardoor AGION in 2022 een zeer hoog bedrag aan subsidiedossiers kon goedkeuren. De stijging van de scholenbouwkredieten zoals voorzien in het Masterplan Scholenbouw zetten zich verder in 2023 en 2024.

Evolutie goedgekeurde subsidiedossiers

Subsidies (in euro) fusiegemeente 2021

Aalst	2 859 091
Aalter	95 990
Aarschot	1 221 806
Aartselaar	2 523
Affligem	3 402
Alken	6 356
Antwerpen	24 673 020
Anzegem	87 644
Ardooe	86 727
Arendonk	672 013
Asse	4 035 884
Baarle-Hertog	19 7313
Beernem	823 091
Beersel	661 553
Begijnendijk	8 783
Bekkevoort	494 445
Beringen	4 704 395
Berlaar	102 025
Berlare	289 736
Bertem	507 237
Beveren	127 970
Bierbeek	161
Bilzen	104 955
Blankenberge	3 279 097
Bocholt	230 973
Boechout	4 316 874
Bonheiden	378 842
Boom	116 495
Boortmeerbeek	254 061
Borgloon	190
Bornem	1 485 433
Brakel	926 122
Brasschaat	2 166 030
Brecht	781 282
Bredene	22 842
Bree	2 123 059
Brugge	5 173 561
Buggenhout	717 623
Damme	21 660
De Panne	10 687
De Pinte	229 283
Deerlijk	1 850 626

Deinze	1 276 830
Denderleeuw	304 569
Dendermonde	962 935
Dessel	87 609
Destelbergen	2 316
Diepenbeek	88 737
Diest	2 366 972
Diksmuide	588 187
Dilbeek	960 097
Dilsen-Stokkem	456
Drogenbos	1 440 183
Duffel	3 350 940
Edegem	315 596
Eeklo	402 751
Erpe-Mere	101 905
Essen	2 404 068
Evergem	2 690 781
Gavere	2 652 274
Geel	731 727
Genk	3 803 391
Gent	9 827 222
Geraardsbergen	320 551
Gistel	92 497
Glabbeek	101 919
Gooik	134 306
Grimbergen	64 571
Haacht	658 638
Haaltert	142
Halen	11 516
Halle	2 638 164
Ham	104 781
Hamme	2 835 469
Hamont-Achel	305 136
Harelbeke	342 929
Hasselt	3 189 976
Hechtel-Eksel	76 021
Heist-op-den-Berg	322 235
Hemiksem	95 518
Herent	435 632
Herentals	204 432
Herk-de-Stad	255 798
Herselt	185 248

Herzele	121 050
Heusden-Zolder	522 448
Heuveland	119 158
Hoegaarden	564 533
Hoellaart	417 739
Hoeselt	82 401
Hooglede	278 990
Hoogstraten	2 994 795
Houthalen-Helchteren	223 165
Houthulst	5 087 013
Hove	144 900
Hulshout	290 749
Ieper	891 571
Ingelmunster	178 448
Izegem	119 630
Kalmthout	303 343
Kampenhout	1 033 978
Kapellen	384 628
Kapelle-op-den-Bos	7 323
Kaprijke	302
Kasterlee	9 052
Keerbergen	138 042
Kinrooi	173 229
Kluisbergen	1 053 735
Knokke-Heist	103 801
Koekelare	52 474
Koksijde	973 383
Kontich	458 693
Kortemark	228 407
Kortenaken	898 320
Kortrijk	14 812 676
Kraainem	2 000 000
Kruibeke	2 610 489
Kruisem	1 165 127
Kuurne	1 253 850
Laakdal	102 025
Laarne	500 000
Lanaken	581
Langemark-Poelkapelle	207 549
Lebbeke	107 074

Lede	860 523
Ledegeem	163
Lendeledede	541 139
Lennik	119 175
Leopoldsburg	1 872
Leuven	6 524 181
Lichtervelde	252 262
Liedekerke	112 431
Lier	845 987
Lievegem	1 835 041
Linter	102 025
Lochristi	172 121
Lokeren	3 114 614
Lommel	398 292
Londerzeel	1 033 926
Lo-Reninge	102 025
Lubbeek	2 200 000
Lummen	301 403
Maarkedal	101 873
Maaseik	225 281
Maasmechelen	3 472 367
Machelen	690 906
Malle	329 890
Mechelen	3 664 462
Meerhout	1 961
Meise	600 000
Melle	830 219
Menen	729 042
Merchtem	1 293 550
Merelbeke	199 969
Mesen	32 759
Meulebeke	273 925
Middelkerke	114 850
Mol	3 356 526
Mortsel	235 280
Nazareth	189 771
Niel	14 277
Nieuwerkerken	85 004
Nieuwpoort	16 688
Nijlen	129 785
Ninove	571 723
Olen	64 083

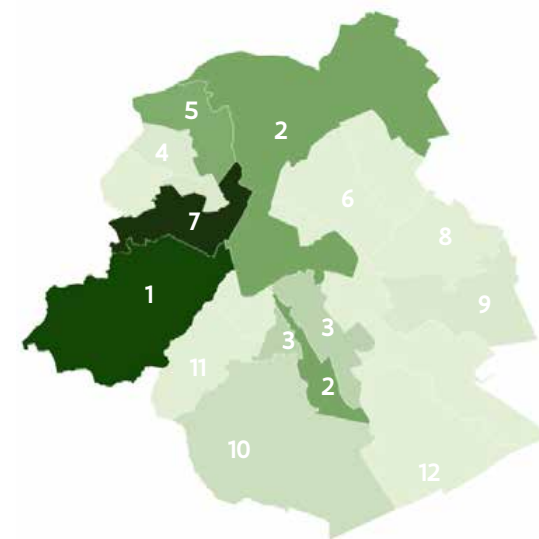
Oostende	2 134 013
Oosterzele	252 560
Oostkamp	180 998
Opwijk	377 436
Oudenaarde	1 524 754
Oudenburg	91 007
Oud-Heverlee	84 875
Oudsbergen	1 449 015
Overijse	79 852
Peer	330 213
Pelt	267 818
Pepingen	150 459
Pittem	55 682
Poperinge	363 885
Putte	20 919
Puurs-Sint-Amands	3 229 981
Ranst	101 381
Ravels	75 543
Retie	141 202
Riemst	327 861
Roeselare	2 706 151
Ronse	57 560
Roosdaal	1 066 714
Rumst	352 707
Scherpenheuvel-Zichem	410 472
Schilde	365 313
Schoten	1 215 930
Sint-Genesius-Rode	139 100
Sint-Katelijne-Waver	2 439 471
Sint-Laureins	335 730
Sint-Lievens-Houtem	1 087 148
Sint-Niklaas	3 869 139
Sint-Pieters-Leeuw	2 489 718
Sint-Truiden	946 546
Stabroek	106 641
Staden	12 358
Stekene	45 751
Temse	1 004 339
Ternat	325 244

Tervuren	128 596
Tessenderlo	1 203 289
Tielt	695 642
Tienen	1 307 773
Tongeren	1 125 756
Torhout	510 989
Tremelo	584 710
Turnhout	2 528 293
Veurne	295 062
Vilvoorde	147 539
Vleteren	102 025
Vorselaar	108
Vosselaar	620 436
Waasmunster	6 554
Waregem	1 543 208
Wellen	171 089
Wervik	21 293
Wetteren	234 406
Wevegem	912 713
Wezembeek-Oppem	39 178
Wielsbeke	220 069
Wijnegem	19 532
Willebroek	459 762
Wingene	3 863
Wommelgem	127 473
Wortegem-Petegem	1 322 510
Wuustwezel	342 515
Zandhoven	2 663 593
Zaventem	767 596
Zeke	121 285
Zelzate	283 785
Zemst	348 165
Zonhoven	242 637
Zonnebeke	130 428
Zottegem	622 784
Zuienkerke	15 280
Zulte	782 047
Zutendaal	180 927
Zwalm	102 025
Zwevegem	141 337
Zwijndrecht	195 081

De verdeling van de subsidies in 2021 geografisch verspreid is weergegeven op onderstaande kaart.

Fusiegemeente	Totaal
1. Anderlecht	€ 417 619
2. Brussel	€ 1 151 362
4. Ganshoren	€ 102 277
5. Jette	€ 169 833
6. Schaarbeek	€ 804 205
7. Sint-Jans-Molenbeek	€ 2 093 050
8. Sint-Lambrechts-Woluwe	€ 228 649
9. Sint-Pieters-Woluwe	€ 254 180

6. INVESTERINGEN IN BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) behartigt op verschillende vlakken de belangen van de Vlaamse gemeenschap in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Zo staat ze in voor het behoud en de versterking van de levenskwaliteit van het Nederlandstalig onderwijs.

De VGC investeert daarom extra in schoolgebouwen van het basis- en secundair onderwijs van de Nederlandstalige onderwijsinfrastructuur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Hiervoor sloot ze met AGION protocolakkoorden af:

- de VGC legt jaarlijks deze bijkomende middelen vast.
- AGION gebruikt dit extra budget om de subsidieaanvragen versneld te financieren volgens de subsidiëringsprocedures en subsidieregels die AGION hanteert, d.w.z. de geldende percentages van 60% en 70%.

VGC

€ 5 205 482

REGULIER

Vlaamse rand: € 15 854 034

BHG: € 6 655 249

TOTAAL

SINDS BEGIN LEGISLATUUR

Vlaamse rand: € 60 115 138

BHG: € 44 478 116

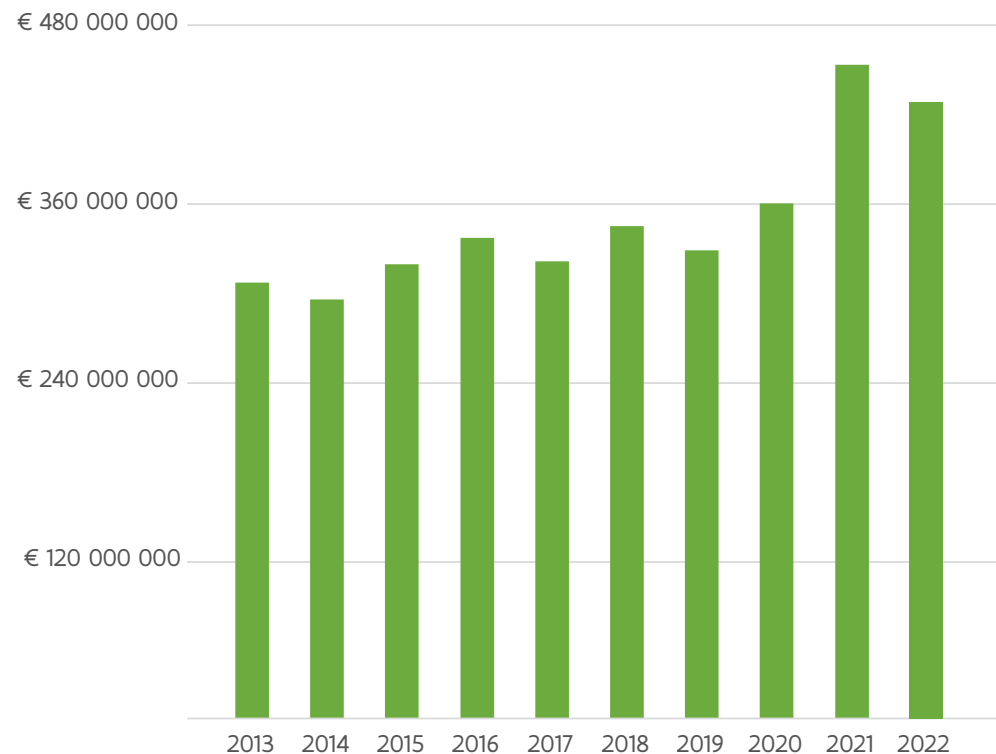

7. GUNNINGEN

Gunningen aan aannemers bieden een goed aankoopingspunt om te kijken hoe de investeringsbudgetten zich concreet vertalen op het veld.

De onderstaande grafiek toont dat op basis van de goedgekeurde aanbestedingsdossiers bij AGION de evolutie van de daadwerkelijke investeringen in scholenbouw (exclusief de aanbestedingen van de DBFM-operatie) op het terrein weer. Het betreft hier de totale bouwkosten (excl. btw) van de schoolgebouwen, inclusief het gedeelte dat de inrichtende machten zelf financieren.

Bouwkost reguliere financiering (excl. btw en de aanbestedingen van de DBFM-operatie)

De grafiek toont dat de jaarlijkse aanbestedingen in de Vlaamse scholenbouw (reguliere financiering) op een erg hoog niveau staan. Op basis van de verhoogde begrotingsmiddelen kunnen we aannemen dat het hoge volume de komende jaren wellicht zal blijven aanhouden.

Afgelopen jaren zijn in het kader van het DBFM-programma 'Scholen van Morgen' 182 schoolbouwprojecten gerealiseerd. Uiteraard had dit programma een grote impact op het bouwvolume aan scholen in Vlaanderen. Ook de komende jaren mogen we door het tweede projectspecifieke DBFM-programma een bouwpiek verwachten. Voor het eerste project Egied Van Broeckhovenschool is in 2022 de bouwfase gestart. Het project vertegenwoordigt een bouwkost van 24,6 miljoen euro (excl. btw).

4

CAPA- CITEIT

Uitgaande van noden, die de lokale onderwijsverstrekkers te kennen geven maakt Vlaanderen extra middelen vrij voor de uitbreiding van de beschikbare plaatsen in het basis- en secundair onderwijs.

De vernieuwde capaciteitsmonitor van 2022 geeft een zicht op bestaande en toekomstige lokale capaciteitsbehoeften en vormt de kennisbasis voor de verdeling van de capaciteitsmiddelen. Daarnaast omvat de monitor ook een update van de vraagprognose en aanbodgegevens en een inschatting van de te verwachten tekorten in het voltijds gewoon en buitengewoon basisonderwijs en het deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Op basis hiervan worden de capaciteitsbudgetten driejaarlijks bepaald. Zo kunnen scholen in steden en gemeenten op langere termijn plannen.

capaciteitsmiddelen

2022

€ 30 009 469

2 784
nieuwe plaatsen

in het gesubsidieerd
onderwijs

Toegekende capaciteitsmiddelen per capaciteitsgemeente en per onderwijsnet in 2022:

Vrij gesubsidieerd onderwijs

Officieel gesubsidieerd onderwijs

(Deel)gemeente	Bedrag	Aantal bijkomende plaatsen	Bedrag	Aantal bijkomende plaatsen
Aalst	€ 525 599	156		
Anderlecht	€ 724			
Antwerpen	€ 6 029 456	244	€ 256 877	
Asse			€ 1 750 000	150
Beveren	€ 41 319			
Boechout	€ 620 582	160		
Brasschaat	€ 840 000	50		
Buggenhout	€ 377 573	40		
Denderleeuw	€ 111 016			
Duffel	€ 1 066 800	75	€ 457 200	168
Edegem	€ 109 623			
Geel	€ 111 360	20		
Gent	€ 1 087 696	50		
Grimbergen	€ 47 488			
Halle	€ 1 958 000	280		
Hamme	€ 447 450	60		
Kortrijk			€ 1 297 100	131
Lokeren	€ 458 338	65		
Londerzeel	€ 92 167			
Mechelen	€ 102 639			
Meise	€ 600 000	59		
Merchtem	€ 1 179 944	140		
Mortsel	€ 75 197		€ 40 401	
Oostende	€ 689 844	180		
Roosdaal	€ 221 827	70		
Schoten	€ 1 247 128	110		
Sint-Jans-Molenbeek	€ 1 804 532	78		
Sint-Katelijne - Waver	€ 347 756	50		
Sint-Niklaas	€ 5 978 259	448		
Ternat	€ 35 574			
TOTAAL	€ 26 207 891	2 335	€ 3 801 578	449

Verskillende bouwprojecten worden gefaseerd uitgevoerd. Voor dossiers die vorige jaren al een principeakkoord hebben ontvangen, wordt het aantal plaatsen in dat jaar gerapporteerd om dubbel telling te vermijden. Bijgevolg zijn er gemeenten waar er nu geen zijtes vermeld zijn maar er voordien wel effectief in bijkomende capaciteit werd geïnvesteerd (via zogenaamde verhogingen).

Voorbeeld van een project met capaciteitsmiddelen

ZORGZAAM AUTHENTIEK VOORUITSTREVENDE ONDERWIJS (ZAVO) IN ZAVENTEM

Het gebouw is voorzien van de meest moderne technologie en technieken. Het voldoet aan de strengste eisen voor de luchtkwaliteit. De nieuwe infrastructuur ondersteunt de missie en visie van ZAVO en het pedagogisch project en de klaspraktijk. Het gebouw is lichtrijk, transparant, huiselijk en aangepast aan de onderwijsnoden van de 21ste eeuw. Flexibiliteit en multifunctionaliteit waren sleutelwoorden bij de bouw en de inrichting. De sporthal en de ruime ondergrondse parking maken het plaatje compleet. Na de schooluren kan de lokale gemeenschap ook gebruik maken van het nieuwe gebouw.

5

DBFM

Om aan de grote noden voor schoolinfrastructuur tegemoet te komen, werkt de Vlaamse overheid samen met private partners. Dat is belangrijk gelet op de historische achterstand en de lange wachtlijsten voor scholenbouw.

- Vlaanderen startte in 2006 een grootschalige inhaalbeweging schoolinfrastructuur via alternatieve financiering, beter bekend onder de naam DBFM (Design, Build, Finance en Maintain).
- in het najaar van 2017 besliste de Vlaamse Regering over de selectie en de rangschikking van de projecten voor het projectspecifieke DBFM-programma.
- Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts gaf in het najaar 2021 het startschot voor het nieuw scholenbouwprogramma "Scholen van Vlaanderen".

2021

startschot
'Scholen van Vlaanderen'

5.1 Scholen van Morgen

Het publiek-privaat investeringsprogramma Scholen van Morgen is goed voor 182 projecten, meer dan 200 nieuwe of grondig gerenoveerde schoolgebouwen in Vlaanderen en Brussel en een investering van ongeveer 1,5 miljard euro.

De DBFM-toelage bedraagt

- 100% voor de instellingen van het Gemeenschapsonderwijs.
- voor de instellingen van het gesubsidieerd onderwijs
 - > 81,5% voor het basisonderwijs
 - > 71,5% voor de andere onderwijsniveaus, CLB's en internaten.

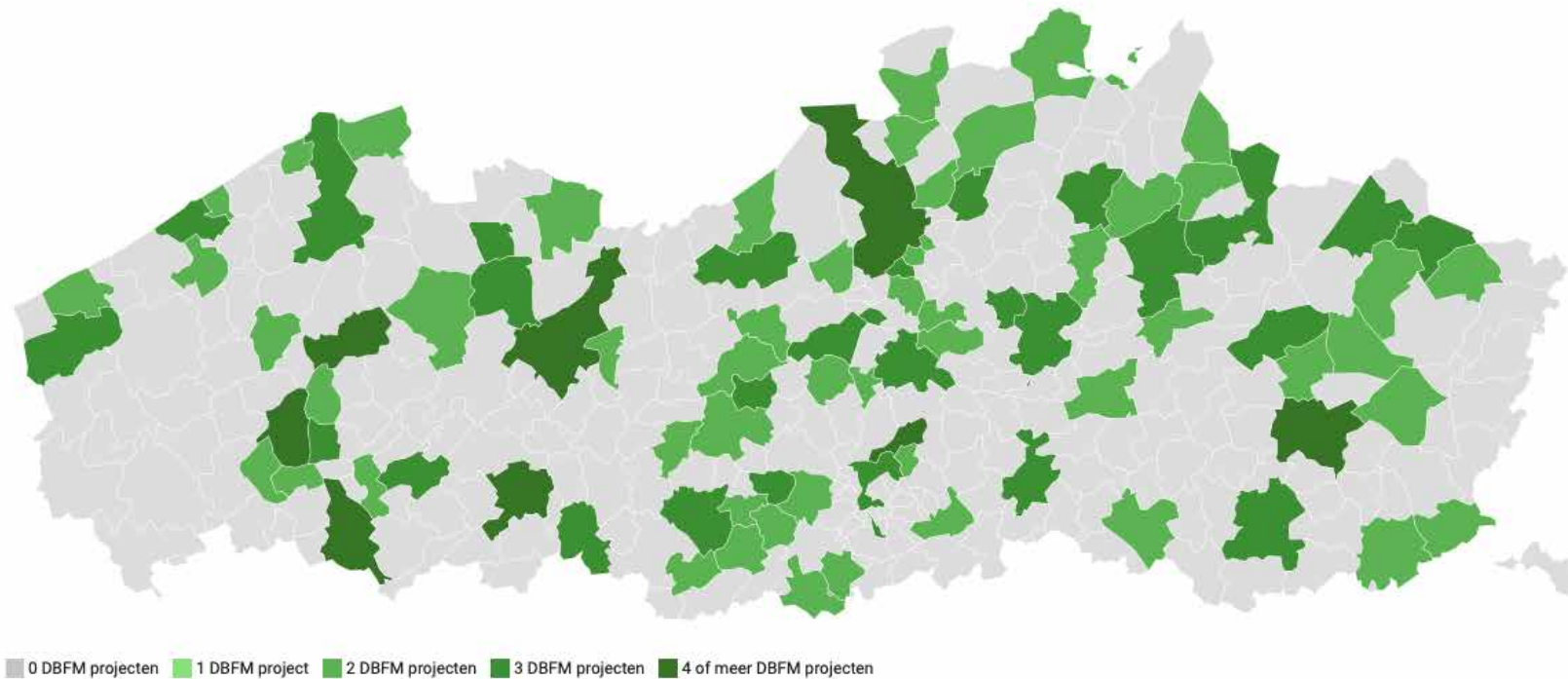
De onderhoudskosten worden voor de instellingen van het gesubsidieerd onderwijs aan 90% gesubsidieerd.

Het hele project omvat een totale gebouwoppervlakte van circa 708 000 m² voor meer dan 125.000 leerlingen en zijn verspreid over alle onderwijsnetten:

De DBFM-projecten zijn verspreid over heel Vlaanderen. In meer dan 100 verschillende Vlaamse steden of gemeenten werden nieuwe scholen gebouwd via het DBFM-programma.

De meeste projecten zijn gebouwd en in gebruik genomen in 2016 en 2017. In 2022 werden de technische campus "Blue Gate" te Antwerpen en de laatste fase van het CADIX-project in Antwerpen voltooid. De laatste 'School van Morgen', het project Hasp-O Centrum te Sint-Truiden, werd in februari 2023 opgeleverd.

BLUE GATE ANTWERPEN

De technische secundaire campus Blue Gate realiseerde nieuwe schoolgebouwen.

Het project omvat een nieuwbouw van ruim 10 000 m² voor de leerlingen van de bestaande stedelijke scholen voor CDO Werkend Leren Antwerpen Zuid en CVO Encora.

Campus Bluegate is een technische campus in de hoogte: alle infrastructuur en atelierruimte werd over zes verdiepingen gestapeld. Bovendien werden alle installaties optimaal benut: de opleidingen van twee technische scholen werden zo op één campus samengebracht. Zo kunnen de beschikbare voorzieningen efficiënter en opleidingsoverschrijdend ingezet worden, doordat de opleidingen van de scholen dezelfde infrastructuur nodig hebben.

Naast de nieuwbouw werd er ook een open (dak) speelplaats en een fietsenberging aangelegd.

CADIX-PROJECT ANTWERPEN

Het betreft een campus voor wetenschap en techniek én voor het vroegere SISA.

Het onderwijs in beide scholen is uitgesproken praktijkgericht, met een variëteit aan vakken. Doel van de nieuwe school is deze verscheidenheid optimaal te organiseren en waar mogelijk aan de buitenwereld te tonen.

Het project omvatte de volledige restauratie van het Van Averbekgebouw en het gedeelte van de CAD-loodsen dat in gebruik is door de school, alsook een nieuwbouw aan het Kempisch Dok, goed voor een project van in het totaal ca. 24 000 m² met klassen en praktijklokalen.

SL Technieken huisvest in het nieuwbouvvolume met flexibele verdeling van gesloten lokalen en open werkplaatsen. De kunstschool is ondergebracht in de oud- en nieuwbouw. Het sociale centrum van de school bevindt zich in de havenloodsen die de kantine, de open speelplaats en de grote gymzaal herbergen.

2. Projectspecifiek DBFM-programma

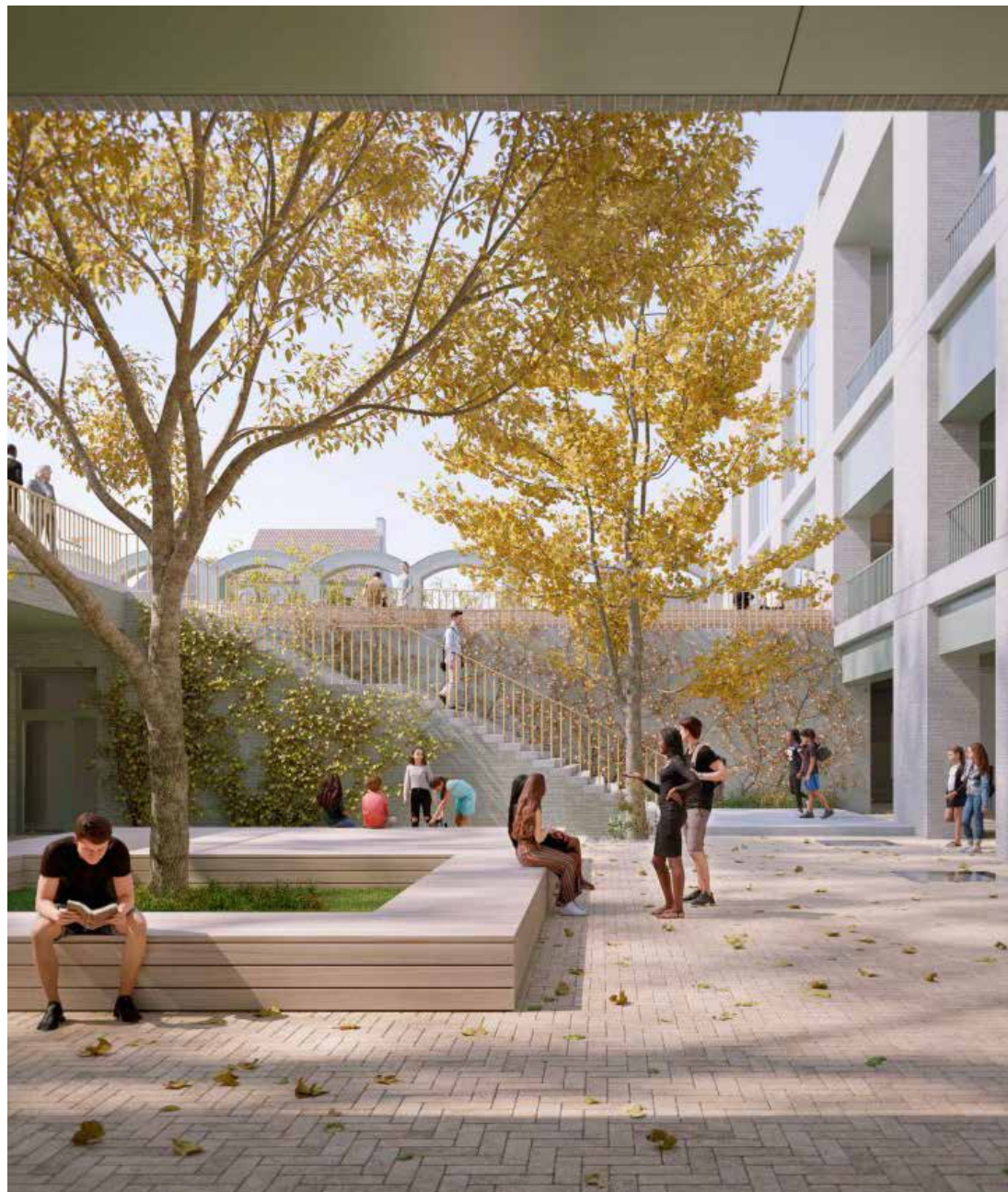
In 2017 startte een nieuwe samenwerking met de private sector om scholen te bouwen via het projectspecifiek DBFM-investeringsprogramma.

Scholen zijn rechtstreeks betrokken en dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het aanduiden van een privaat consortium via de aanbestedingsprocedure.

De DBFM-aanpak blijft:

- één of meer schoolbesturen plaatsen het ontwerp, de bouw, de financiering en het dertigjarig onderhoud van verschillende schoolbouwprojecten in de markt.
- één privaat consortium met een financier, ontwerper en aannemer stelt zich kandidaat om verschillende schoolbouwprojecten te realiseren en gedurende 30 jaar te onderhouden. Daarvoor ontvangt de private partner een beschikbaarheidsvergoeding gedurende deze periode.

Scholen zijn rechtstreeks betrokken en dragen zelf de verantwoordelijkheid voor het aanduiden van een privaat consortium via de aanbestedingsprocedure.

5

Het projectspecifiek DBFM-programma:

- omvat 39 projecten
 - > verspreid over 13 clusters - bestaande uit één tot zeven scholenbouwprojecten
 - > deze projecten leveren een totale oppervlakte op van circa 255 000 m² aan nieuwe of grondig gerenoveerde schoolgebouwen in [alle Vlaamse provincies en in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).
- de totale geraamde investeringskost bedraagt ca. 700 miljoen euro

Een projectbureau ondersteunt de inrichtende machten in de aanbestedingsprocedure voor het aanduiden van de private contractanten.

Het projectbureau is samengesteld uit vertegenwoordigers van:

- > de onderwijsnetten
- > de Vlaamse Overheid
- > externe deskundigen m.b.t. schoolinfrastructuur of PPS.

Voor elke cluster vindt er een afzonderlijke plaatsingsprocedure plaats, bestaande uit een selectiefase en een gunningsfase. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een mededingingsprocedure met onderhandeling. De schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs geven voor de selectiefase een mandaat aan AGION waarbij AGION als aankoopcentrale optreedt.

Stand van zaken 2022

Op één na zijn alle projecten binnen dit programma eind 2022 gepubliceerd om kandidaten te selecteren voor de realisatie van de schoolgebouwen.

In 2022 stuurden de schoolbesturen hun bestekken uit naar de geselecteerde kandidaten (gunningsfase) voor de clusters Antwerpen-Brecht, Broeders van Liefde -KISP, Jan Van Eyck Campus Gent (SKOG) en Scholengemeenschap Lanaken. Dit brengt het totaal op 9 clusters waarvoor reeds het bestek is verstuurd.

Voor het eerste project - het project Egied Van Broeckhovenschool te Sint-Jans-Molenbeek sloten de inrichtende macht – de vzw Ignatius Scholen in Beweging en het privaat consortium ABC 02 in juni 2022 het DBFM-contract af. Dit project bevindt zich dus in de bouwfase.

Voor de drie clusters GO! bundel 01, Gent-Ninove en Maldegem-Poperinge-Wingene zullen volgens de planning in 2023 de contracten worden afgesloten waardoor ook voor deze clusters de werken kunnen starten.

3. Scholen van Vlaanderen

Ook in de toekomst wil Vlaanderen blijven samenwerken met private partners om scholen te bouwen.

Zo bekrachtigde de Vlaamse Regering in het najaar 2021 het decreet voor een nieuw DBFM-investeringsprogramma.

Het nieuwe programma is goed voor een investering van zo'n 1 miljard euro.

Deze nieuwe investeringsimpuls bouwt verder op de concrete DBFM-ervaringen in een specifiek onderwijslandschap en wenst de schoolbesturen maximaal te ontzorgen:

een programma-aanpak door een private partner

- hij reikt de financiering aan
- werkt de projecten op basis van de eisen van de inrichtende machten uit tot aanbestedingsklare DBM-projecten.

De Vlaamse Regering zal via afzonderlijke oproepen drie deelprogramma's van een gelijkaardige omvang lanceren met telkens een selectieronde voor de projecten.

[De eerste oproep ten aanzien van de schoolbesturen dateert van 23 november 2021](#). Begin juli 2022 ontvingen de eerste 27 projecten binnen het scholenbouwprogramma 'Scholen van Vlaanderen' een 'go' van de Vlaamse Regering.

Minister Ben Weyts lanceerde in oktober 2022 [de tweede oproep](#). De aanvragen werden tegen 27 maart 2023 verwacht.

Na het doorlopen van een plaatsingsprocedure zal de Vlaamse Regering de DBFM-vennootschappen aanduiden die instaan voor het ontwerp (Design), de bouw (Build), de financiering (Finance) en het dertigjarig onderhoud (Maintain) van de schoolinfrastructuur. In oktober 2022 publiceerde de Vlaamse Regering deze opdracht. De selectiefase werd begin 2023 afgerond. In de loop van 2023 wordt het bestek voor het eerste deelprogramma uitgestuurd naar de geselecteerde kandidaten.

De particuliere beleggers kunnen als aandeelhouders betrokken worden in de financiering van de DBFM-vennootschappen. Dit zal deel uitmaken van de kaderovereenkomst die met de DBFM-vennootschappen zal worden afgesloten. Het is de bedoeling om de gekozen DBFM-consortia te vragen een deel van hun kapitaal open te stellen voor de particuliere beleggers.

6

HUUR

Huursubsidies zijn één manier om extra capaciteit te creëren. Dankzij huursubsidies kunnen scholen flexibel en relatief snel bijkomende plaatsen in de klas realiseren. Het kan gaan om bestaande gebouwen allerhande (zoals kantoorgebouwen, een winkelpand, ...) die dan een onderwijsbestemming krijgen, vernieuwbouw of nieuwbouw.

Scholen kunnen sinds 2016 [huursubsidies](#) aanvragen. [De zesde oproep huursubsidies werd gelanceerd op 6 december 2022.](#)

FOCUS OP SCHOOLGEBOUWEN VAN DE TOEKOMST

1. Klimaatmaatregelen

Het Vlaamse Klimaatbeleidsplan 2021-2030 bevat een actieplan voor schoolgebouwen. Onderwijsgebouwen moeten een minder streng E-peil (E55) verwezenlijken dan residentiële gebouwen (omdat er 's nachts geen gebruik is en minder in vakantiedagen), maar wel aan veel hogere ventilatie-eisen voldoen. Ook moeten alle niet-residentiële gebouwen tegen 2050 volledig CO₂-neutraal zijn en een jaarlijkse primaire energiebesparing realiseren van 2,09% over de periode 2019 tot en met 2030.

De Vlaamse Klimaatstrategie 2050 herhaalt het streven naar een koolstofneutraal gebouwenpark en stelt specifiek koolstofneutraliteit voorop voor verwarming, sanitair warm water, koeling en verlichting voor het bestaande niet-residentiële gebouwenpark tegen 2050.

Dit heeft een impact op de technische installaties van scholen. De technische installaties voor verwarming, sanitair warm water, koeling en verlichting moeten in 2050 zonder hulp van fossiele brandstoffen kunnen functioneren. Om de scholen te helpen deze doelstelling te behalen, vult AGION al sinds 2015 actief de klimaat- en energiecomponent van het schoolpatrimonium in. De initiatieven spelen duidelijk in op een nood tot verduurzaming van het schoolpatrimonium binnen onderwijs.

De Vlaamse Klimaatstrategie 2050 herhaalt het streven naar een koolstofneutraal gebouwenpark.

Vlaams klimaatfonds

Het Vlaams klimaatfonds kan worden aangewend voor het voeren van Vlaams klimaatbeleid, het betalen van compensaties voor indirecte emissiekosten, bijdragen aan internationale klimaatfinanciering en de aankoop van flexibiliteit voor het realiseren van de broeikasgasreductiedoelstellingen.

Sedert 2020 beslist de Vlaamse Regering jaarlijks voor welke maatregelen middelen kunnen aangewend worden en welk budgetten hiervoor beschikbaar zijn. Het principe van cofinanciering wordt gehanteerd. De middelen uit het VKF kunnen nog enkel ingezet worden voor de gedeeltelijke financiering van de vastgelegde maatregelen. Het percentage cofinanciering wordt bepaald op basis van de kostenefficiëntie van de maatregelen.

Voor Onderwijs werden voor 2022 middelen gereserveerd voor enerzijds energiebesparing in onderwijsinfrastructuur en anderzijds de ondersteuning voor de definitieve uitdienstname van oude stookolieketels in onderwijs. Voor de energiebesparende maatregelen, investeringen in luchtkwaliteit en emissie-arme renovatie ontvangt AGION 30% cofinanciering, goed voor 18 900 000 euro. Voor de definitieve uitdienstname van stookolieketels te ondersteunen ontvangt AGION 40% cofinanciering goed voor 3 200 000 euro. AGION heeft 4 jaar de tijd om deze middelen vast te leggen.

Om de luchtkwaliteit in de Vlaamse klaslokalen te verbeteren, werd in 2022 het Luchtkwaliteitsfonds in het leven geroepen. AGION kende in 2022 aan 64 scholen subsidies toe ter ondersteuning van hun investeringen in een ventilatiesysteem of vernieuwing van het buitenschrijnwerk voor een totaalbedrag van 7 466 000 euro.

Pilootprojecten OEPC

In samenwerking met VEB ondersteunt AGION enkele pilootprojecten rond onderhoud- en energie-prestatiecontracten (OEPC's), waarbij een derde partij (de ESCO) de studie, de financiering, uitvoering, onderhoud en prestatiegarantie van energiebesparende maatregelen op zich neemt.

AGION en VEB zijn al langer voorloper om algemene ESCO-modellen praktisch toepasbaar en werkbaar te maken voor autonome schoolbesturen die steeds een eigen aandeel van de investering ten laste nemen.

Voor enkele schoolbesturen werd een hybride ESCO-concept opgezet waar er mede subsidiëring is van AGION voor bepaalde investeringsmaatregelen waarvoor de algemene ESCO-benadering niet haalbaar is op de markt. Het gaat hier immers over investeringsmaatregelen die lange terugverdientijden hebben. Andere schoolbesturen kozen wel voor een zuivere ESCO-benadering zonder subsidiëring. Zij richten zich eerder op investeringsmaatregelen met een relatief korte terugverdientijd.

In 2022 werden door alle deelnemende scholen de voorbereidingen getroffen om in de loop van 2023 de ESCO-bedrijven definitief te kunnen gunnen.

> REG-investeringen leerplichtonderwijs

Naar aanleiding van het Vlaams Klimaat- en Energiepact van 2016 werden in de periode 2016-2019 middelen voorzien uit het Klimaatfonds voor investeringen in Rationeel energiegebruik voor het gesubsidieerd onderwijs (de zogenaamde REG-investeringen). Voor deze subsidiedossiers werden 3,4 miljoen euro subsidies uitbetaald in 2022.

> Energieleningen

AGION biedt al sinds 2017 interessante leningen aan voor zonnepanelen op schooldaken. Scholen konden leningen afsluiten voor een periode van 15 jaar, met een interest van maximum 1%. Sinds begin 2020 maakte Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts hier een renteloze lening van om zo de investeringsdrempel te verlagen.

In 2018 werd het instrument van de zonnelening al uitgebreid van een lening voor fotovoltaïsche installaties tot een lening voor investeringen in hernieuwbare energie: zonneboilers, warmtepompen en warmtekrachtkoppelingcentrale (WKK-centrale).

Er werd nog een bijkomende uitbreiding gerealiseerd: alle investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie komen nu in aanmerking voor een energielening bij AGION. Het maximumbedrag voor zo'n lening werd in 2022 verhoogd naar 1 000 000 euro.

De scholen kunnen bovendien gebruik maken van raamovereenkomsten (die het VEB aanbiedt voor het vrij gesubsidieerd onderwijs en beschikbaar zijn bij de distributienetbedrijven voor het officieel gesubsidieerd onderwijs) waarbij een prijsreductie beoogd wordt en ze zelf geen tijdrovende aanbestedingsprocedure moeten uitschrijven voor de investeringen in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie.

Om ervoor te zorgen dat de investeringsprojecten geschikt zijn kunnen vooraf haalbaarheidsstudies uitgevoerd worden binnen een raamcontract. De bijhorende kosten voor dit advies kunnen ook deel uitmaken van de energielening.

27
ENERGIELENINGEN

3 829 m³
zonnepanelen
954,47 Kw-piek

EMISSIEREDUCTIE

2025: -2,92 kiloton
2033: -8,77 kiloton
2050: -21,19 kiloton

Hernieuwbare energie en energie-efficiëntie levert:

blijvende CO₂-reductie

> **GOED** voor het klimaat

+

lagere elektriciteitsfacturen

> **DRUKT** werkingskosten

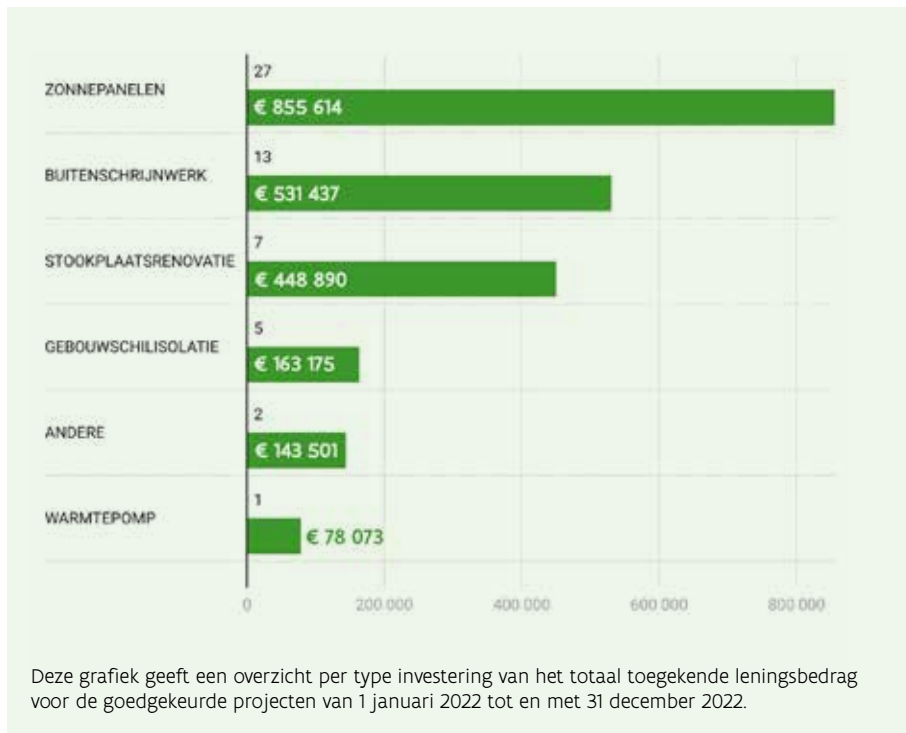
= DUBBELE WINST!

Overzicht van de toegekende energieleningen

In het vrij gesubsidieerd onderwijs werden van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 51 energieleningen toegekend. In totaal werd voor 2 220 690 euro ontleend. De energieleningen zorgen jaarlijks voor 1 185 550 euro aan bespaarde facturen voor de scholen.

Op 1 januari 2023 bedroeg het totale leningsbedrag van de 239 energieleningen 8 996 359 euro.

Onderstaande grafiek geeft een overzicht van de verdeling van het leningsbedrag voor de goedgekeurde projecten over de provincies van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022:

Hiermee worden de eerste stappen gezet in het behalen van de economische én ecologische winst van de scholen. In CO₂-emissiereductie betekenen deze investeringsdossiers samen immers een gecumuleerde CO₂-emissiereductie van 2,92 kiloton in 2025, 8,77 kiloton in 2033 en 21,19 kiloton in 2050.

2. Asbestverwijdering in scholen

Via de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) kan elke school, elk centrum voor leerlingenbegeleiding of elk internaat in Vlaanderen een beroep doen op subsidies om asbest in versneld en veilig te verwijderen.

De Vlaamse ministers bevoegd voor Onderwijs en Omgeving, Natuur en Landbouw, de OVAM, AGION, de verschillende onderwijskoepels en het Gemeenschapsonderwijs (GO!) ondertekenden hiervoor in 2018 een samenwerkingsovereenkomst.

De focus van de overeenkomst ligt onder meer op extra sensibilisering en informatie over asbest. Maar ook een opleiding voor eenvoudige handelingen om asbest zelf te verwijderen en een overzicht van de verschillende ondersteuningsmogelijkheden en bijhorende financiële vergoeding bij de verwijdering van de asbest maken deel uit van het akkoord.

ASBESTVERWIJDERING

2022

251 dossiers

subsidies

€ 6 091 672

3. Bodemsanering

Voor bodemonderzoeken- en saneringen op en rond schoolterreinen kunnen scholen voor begeleiding en subsidiëring terecht bij de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en AGION.

Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir en Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts sloten hiervoor op 23 augustus 2021 het vervolgprotocol af.

Het doel:

- vervuilde schoolterreinen in kaart te brengen
- de scholen administratief, praktisch en financieel te ondersteunen bij de bodemonderzoeken en -saneringen van hun schoolterreinen.

De OVAM:

- gaat actief op zoek naar scholen die nog een oriënterend bodemonderzoek moeten uitvoeren.
- biedt een financiering aan van 30% voor het beschrijvend bodemonderzoek, het bodemsaneringsproject en de bodemsaneringswerken.

AGION financiert het subsidiabel deel van bodemsaneringswerken aan 70% voor het basisonderwijs en aan 60% voor de andere niveaus.

**BODEM-
SANERING**

2022

22 dossiers

subsidies

€ 996 131

4. Multifunctionaliteit

De overheidsmiddelen en de ruimte voor infrastructuur voor vrije tijd, sport, cultuur of spel worden steeds schaarser. Schoolgebouwen van de toekomst moeten daarom zo veel mogelijk multifunctioneel zijn en hun infrastructuur delen met de buurt. AGION wil multifunctionaliteit en het medegebruik van schoolgebouwen stimuleren. [Een handige folder 'Word een multifunctionele school tips en tricks' biedt de scholen nuttig advies.](#)

Een schoolgebouw is multifunctioneel wanneer het multi-inzetbaar en/of combineerbaar en aanpasbaar is.

- Multi-inzetbaar verwijst naar het meervoudig gebruik van een schoolgebouw waarin verschillende gebruikers een ruimte afwisselend gebruiken.
- Combineerbaar betekent dat er meerdere functies gekoppeld zijn aan een schoolgebouw.
- Aanpasbaarheid verwijst naar een zekere flexibiliteit van de ruimte waardoor die aanpasbaar is aan verschillende activiteiten of functies.

[Meer info over de subsidiemogelijkheden en het regelgevend kader.](#)

7

Forum Multifunctionele Infrastructuur Zorg – Onderwijs

Het Forum Multifunctionele Infrastructuur Zorg – Onderwijs is samengesteld uit vertegenwoordigers van:

- het beleidsdomeinen Welzijn,
- het beleidsdomein Volksgezondheid en Gezin (WVG),
- het beleidsdomein Onderwijs en Vorming (OV),
- het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
- AGION

Het Forum wil informeren en begeleiden, meedenken en oplossingen aanreiken. Ze bekijken samen de projecten om zo tot meer geïntegreerde oplossingen te komen. De behandeling van het infrastructuurdossier en beslissingen hierover verlopen verder via de gebruikelijke procedures van AGION.

De vragen die aan het Forum gericht zijn, gaan voornamelijk over het afstemmen van procedures, beheer- en financieringsstructuren, normen, bouwtechnisch advies en evaluatie.

Voor het project Kindervreugd in Wachtebeke waarbij een basisschool en een kinderdagverblijf zouden gehuisvest worden in eenzelfde gebouw, kwam het forum begin 2022 samen om de ontwerpplannen te bespreken.

Projectoproep – Naschools openstellen van sport- en bewegingsinfrastructuur

Vlaams minister van Onderwijs en Sport riep in het voorjaar 2022 scholen opnieuw op zich kandidaat te stellen voor de [projectoproep voor het naschools openstellen van sport- en bewegingsinfrastructuur](#).

Met deze oproep investeert de minister € 3,2 miljoen om de infrastructuur van 31 scholen uit het gesubsidieerd onderwijs buiten de lesuren open te stellen voor sportclubs, jeugdbewegingen en buurtinitiatieven. Met dat geld kunnen scholen bijvoorbeeld investeren in een betere toegankelijkheid en meer gebruiksvriendelijkheid, of ze kunnen hun buitenspeelruimtes aanpassen. Dankzij gerichte ingrepen kunnen vervolgens sportclubs, individuele sporters, jeugdbewegingen, buurtinitiatieven of andere gebruikers 's avonds of in het weekend veel makkelijker gebruik maken van schoolinfrastructuur.

31
projecten

3,2 miljoen euro subsidies

provincie Antwerpen: 9 scholen,
Oost-Vlaanderen: 7 scholen
Limburg: 6 scholen
West-Vlaanderen: 4 scholen
Vlaams-Brabant: 2 scholen
Brussels Hoofdstedelijk Gewest: 3 scholen

24 basis- onderwijs	5 secundair onderwijs	2 buitengewoon basisonderwijs
----------------------------------	------------------------------------	--

Met dat geld kunnen scholen bijvoorbeeld investeren in een betere toegankelijkheid en meer gebruiksvriendelijkheid, of ze kunnen hun buitenspeelruimtes aanpassen.

> Twee voorbeelden van ingediende, nog te realiseren, projecten uit de oproep van maart 2022:

> **GBS Sint-Pieter, Kuurne**

De Gemeentelijke Basisschool Sint-Pieter in Kuurne kan met 160 000 euro een deel van de buitenaanleg realiseren die uitnodigt tot uitdagend spel. Rondom het nieuwe schoolgebouw komt een groene zone die via verschillende toegangen aansluiting heeft op het openbaar terrein. Het ontwerp van de speelplaats is opgevat als een uitgestoken hand naar de buurt. Rondom de school is immers weinig buitenspeelruimte.

De buitenspeelruimtes zijn zo geconcipieerd dat externe organisaties er makkelijk gebruik van kunnen maken; zo is bijvoorbeeld het sanitair ook toegankelijk vanaf de buitenkant van het gebouw en is er toegang voor individuele sporters voorzien.

Bij het ontwerp van de buitenspeelruimte is gekozen voor uitdagende leer- en speeltoestellen die in diverse ondergronden met verschillende niveaus zullen geplaatst worden. Zo overstijgt ze het aanbod van een klassieke speelplaats ruimschoots.

De verhouding tussen de verharde en niet-verharde oppervlakte van de natuurlijke speelplaats is een mooi voorbeeld van hoe het ook anders kan.

> **VBS Maria-Middelares, Sint-Job-in-'t-Goor**

In Sint-Job-in-'t-Goor kan de Vrije Basisschool Maria Middelares rekenen op iets meer dan 87 000 euro om de bestaande sportinfrastructuur aan te passen, de toegang erheen en de aanleg van buitensportmogelijkheden en een avonturenparcours in de natuur te realiseren.

De school wil het comfort in de sportzaal verhogen door de installatie van de juiste duurzame verlichting, een thermostaat, een geluidsinstallatie en voldoende bergruimte en lockers, de uitbreiding van de spiegelwand en een extra trapeuning voor de kleinste sportertjes. De toegang tot de sportzaal gebeurt via een badgesysteem en er zijn ook camera's voorzien. Andere maatregelen zijn o.a. de meting en aanpassing van de akoestiek, de bijstelling van de noodverlichting, het plaatsen van een vaste CO2-meter en verandering van de ventilatie.

Voor de buitenomgeving worden de klinkers ingeruild voor een interessante groene buitenruimte waarin er avontuurlijke speeltuigen worden geplaatst.

De school doet zo mee aan het wegwerken van het tekort aan overdekte sportinfrastructuur waar Sint-Job mee kampt. De sportdienst neemt voor de praktische kant van het naschoolse gebruik van de sportinfrastructuur een coördinerende rol op.

COMMUNICATIE

COMMUNICATIE, SENSIBILISERING EN ADVIESVERLENING

Via verschillende kanalen informeert en adviseert AGION de schoolbesturen over diverse thema's binnen de schoolinfrastructuur.

1. Focus op Scholenbouw

AGION verspreidde in 2022 tien digitale nieuwsbrieven '[Focus op scholenbouw](#)' en een extra nieuwsbrief over de extra capaciteit voor 'opvang van kinderen op de vlucht uit Oekraïne' en eentje voor het versneld investeren in luchtkwaliteit.

Met de nieuwsbrief wil het agentschap:

- actuele informatie over scholenbouw verspreiden
- de doelgroep informeren over belangrijke wijzigingen, beslissingen en evoluties van de organisatie
- realisaties in de kijker te plaatsen
- dringende berichten te verspreiden
- het opbouwen en versterken van de relatie met onze doelgroep.

2. Relancesteun

In 2022 konden scholen voor verschillende energiebesparende en -opwekkende maatregelen gebruik maken van [Relancesteun bij VEB](#). Ze konden 20 tot 40% steun krijgen op de diensten energiescan, energieaudit, muurisolatie, vloerisolatie, dakisolatie, schrijnwerk en beglazing, relighting, verwarmen en koelen, energieopslag, warmtekrachtkoppeling, geothermie en energieprestatiecontract.

Voor het gedeelte van de kostprijs van de werken waarvoor het VEB geen Relancesteun toekende, konden de schoolbesturen van het gesubsidieerd onderwijs terecht bij AGION voor een aanvullende subsidiëring.

Begin 2022 organiseerde AGION samen met VEB een webinar met extra uitleg over Relancesteun en de procedure om deze te combineren met AGION-subsidies.

3. Oproep Erfgoed

Met de erfgoedpremie 'restauratie van onderwijsgebouwen' ondersteunen de ministers Diependaele en Weyts projecten die inzetten op de restauratie van dat erfgoed, met het oog op een duurzaam behoud van de onderwijsfunctie.

AGION nam deel aan de voorbereiding van de oproep om o.a. de voorwaarden en procedure af te stemmen op de subsidieprocedures van het agentschap.

Een medewerker van het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs zetelde in de jury. De jury beoordeelde en rangschikte de 19 ingediende en ontvankelijke dossiers. Hieruit selecteerde minister Diependaele acht dossiers; zes van het gesubsidieerd onderwijs en twee van het GOI, voor een totaal premiebedrag van 6.587.262 euro.

Deze projecten konden tot 1 februari 2023 bij het agentschap Onroerend Erfgoed een definitief premiedossier indienen.

De twee best gerangschikte dossiers:

> TILDONK HAACHT Kruineikestraat 5

Het gaat om een voormalig klooster in eclectische bouwstijl. Het project betreft het hoofdgebouw (blok A, B, C), en wil een oplossing bieden voor zowel de toegankelijkheid, de brandveiligheid en de stabiliteit als voor lesinfrastructuur voor de toekomst.

> TURNHOUT Patersstraat 28

Restauratie en renovatie van het F- Blok dat de kern, de draaischijf van de site moet worden. Om dit te realiseren zuivert men het gebouwenbestand uit en maakt men werk van herwaardering en heraanleg van de vrijgekomen open ruimte.

4. Project Heerlijk Helder

Sinds enkele jaren werken de organisaties van de Vlaamse overheid binnen het project Heerlijk Helder structureel aan de kwaliteitsverbetering van de externe communicatie.

In 2022 startte AGION met het projectplan Heerlijk Helder om de externe standaardbrieven en -mails te herschrijven. Deze zijn een cruciaal middel om met burgers, bedrijven en andere organisaties te communiceren over de uitvoering van procedures, en ze vormen daardoor als het ware het visitekaartje van de Vlaamse overheid.

Het agentschap selecteerde 48 standaardbrieven en twee mails die het 'heerlijk helder' zal herschreven.

8

5. Edubuild

AGION nam in februari 2022 voor de 7de keer deel aan Edubuild, een vakbeurs voor bouw, renovatie, inrichting en onderhoud van het onderwijspatrimonium. De beurs vond plaats in Flanders Expo Gent.

Het doel van de beurs is om de exposanten de gelegenheid te bieden contact te leggen met de vele beslissingsnemers, directeurs en begeleiders van projecten rondom scholenbouw. Ook architecten en studiebureaus behoren tot de uitgenodigde doelgroepen. Het beursaanbod situeert zich in de meest uiteenlopende domeinen: van isolatie tot dakbedekking, van domotica tot projecttapijt, van schoolmeubilair tot modulaire systeembouw, van verf tot akoestiek, van grootkeukens tot ventilatie, van afvalverwerking tot verlichting, ... Tijdens de beurs kunnen de bezoekers ook deelnemen aan een seminarie met gastsprekers over verschillende thema's.

De deelname aan de beurs biedt een mooie kans om in direct contact te treden met onze klanten en om het agentschap een gezicht te geven. AGION ontving tijdens de Edubuild Summit heel wat inrichtende machten, directeurs en/of architecten die specifieke vragen hebben over een bepaald dossier of die louter algemene informatie wensen.

6. Oekraïne

Schoolbesturen die voor de opvang van kinderen en jongeren uit Oekraïne de capaciteit van een school of vestigingsplaats tijdelijk willen uitbreiden, kunnen een subsidieaanvraag indienen voor de huur van bestaande gebouwen en tijdelijke modulaire units.

De Vlaamse Overheid voorziet bijkomende mogelijkheden en middelen specifiek om op een vlottere manier deze extra capaciteit te creëren. AGION maakte deel uit van de werkgroep hieromtrent.

Het agentschap werkte mee aan de opmaak van een raamcontract voor de levering, plaatsing en afbraak van modulaire units en verspreidde via zijn website [alle info om een aanvraag in te dienen](#).

Het agentschap stuurde hiervoor ook een extra nieuwsbrief uit en nam deel aan de webinars die het beleidsdomein organiseerde over het nooddecreet Oekraïne.

AGION
AGENTSCHAP VOOR
INFRASTRUCTUUR
IN HET ONDERWIJS

Koning Albert II-laan 15 - bus 133 - 1210 Brussel
Tel. 02 221 05 11 - info@agion.be - www.agion.be

**KLK HIER
VOOR HET
JAARVERSLAG
ONLINE**

► Sint-Jan-Berchmans Genk Kunstschool © Sepp van Dun